

# Grundlegende Informationen über die EU

Die Europäische Union ist eine einzigartige wirtschaftliche und politische Partnerschaft zwischen 27 europäischen Ländern. Sie hat ein halbes Jahrhundert Frieden, Stabilität und Wohlstand hervorgebracht, zu höheren Lebensstandards beigetragen und eine europäische Einheitswährung eingeführt. Außerdem baut sie Schritt für Schritt einen europaweiten Binnenmarkt auf, auf dem für Personen, Waren, Dienstleistungen und Kapital dieselbe Freizügigkeit zwischen den Mitgliedstaaten gilt wie innerhalb der einzelnen Länder.

Die EU wurde in der Zeit nach dem Zweiten Weltkrieg gegründet. Ihre ersten Maßnahmen dienten der Förderung der [wirtschaftlichen Zusammenarbeit](#), da Länder, die miteinander Handel treiben, wirtschaftlich voneinander abhängig sind und deshalb Konflikte meiden.

Seit damals hat sich die EU zu einem riesigen [Binnenmarkt](#) entwickelt, der den [Euro](#) als gemeinsame Währung verwendet. Was einst als rein wirtschaftlicher Zusammenschluss begonnen hatte, wurde zu einer Organisation, die sich mit sämtlichen Themenbereichen beschäftigt, von der [Entwicklungshilfe](#) bis hin zur [Umweltpolitik](#).

Die EU engagiert sich aktiv für [Menschenrechte und Demokratie](#) und hat sich zur [Bekämpfung des Klimawandels](#) die weltweit ehrgeizigsten Ziele zur Senkung der Emissionen gesetzt. Dank der [Abschaffung von Kontrollen an den Grenzen](#) zwischen den EU-Ländern können sich Reisende in den meisten Gebieten der EU frei bewegen. Außerdem ist es sehr viel einfacher geworden, in ein anderes EU-Land zu ziehen und dort zu arbeiten.

## Základní informace o Evropské unii

Evropská unie je svého druhu ojedinělé společenství 27 evropských zemí, jež spojuje hospodářské a politické partnerství.

Zasloužila se o zachování míru, stability a prosperity, milionům lidí pomohla zvýšit životní úroveň, dala vzniknout společné evropské měně a postupně buduje jednotný evropský trh, který umožňuje volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu mezi členskými státy.

Základy Evropské unie byly položeny jen několik let po doznění druhé světové války. První krok evropské integrace spočíval v upevnění hospodářské spolupráce [de](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [nl](#) [pt](#) [fi](#) [sv](#) s jednoduchým předpokladem: Je méně pravděpodobné, že státy, které spolu odchodují a jsou tak na sobě ekonomicky závislé, vyvolají ozbrojený konflikt.

Od té doby se Unie rozrostla a zavedla jednotný trh [de](#) [en](#) [fr](#) a společnou měnu [euro](#). Z počáteční čistě hospodářsky orientované spolupráce se zrodilo společenství, které spolupracuje v celé řadě oblastí – od [rozvojové pomoci](#) po [ochranu životního prostředí](#).

EU aktivně podporuje dodržování lidských práv a demokratických principů [de](#) [en](#) [fr](#) a v rámci [boje proti změny klimatu](#) si stanovila ty nejambicióznější cíle na snížení emisí. Díky [zrušení hraničních kontrol](#) mezi členskými státy mohou občané Unie cestovat bez omezení téměř po celém jejím území. Usnadnily se také podmínky pro ty, kteří se po Unii stěhují za prací.

# Institutionen und Einrichtungen der EU

## Direkte Links zu den EU-Institutionen

## Direktzugang zu den Websites der Institutionen

Im einzigartigen institutionellen Gefüge der EU

- werden die allgemeinen politischen Prioritäten vom Europäischen Rat vorgegeben, in dem die EU-Staats- und Regierungschefs vertreten sind;
- vertreten direkt gewählte Abgeordnete die europäischen Bürgerinnen und Bürger im Europäischen Parlament;
- vertritt die Europäische Kommission, deren Mitglieder von den Regierungen der Mitgliedstaaten ernannt werden, die allgemeinen Interessen der EU;
- verteidigen die Regierungen der Mitgliedsländer die Interessen ihres Landes im Rat der Europäischen Union.

## Allgemeine politische Richtung

Der [Europäische Rat](#) legt die allgemeine politische Richtung der EU fest – hat aber keine gesetzgebende Gewalt. Unter der Leitung des Ratspräsidenten – derzeit [Herman Van Rompuy](#) – treten die Staats- und Regierungschefs sowie der Präsident der Kommission mindestens alle sechs Monate für einige Tage zusammen.

## Rechtsetzung

Drei Institutionen teilen sich die Rechtsetzungsgewalt in der EU:

- das [Europäische Parlament](#), das die europäischen Bürgerinnen und Bürger vertritt und von ihnen direkt gewählt wird;
- der [Rat der Europäischen Union](#), in dem die Regierungen der einzelnen Mitgliedsländer vertreten sind. Den Ratsvorsitz übernehmen die einzelnen Mitgliedstaaten im Turnus;
- die [Europäische Kommission](#), die die Interessen der EU insgesamt vertritt.

Gemeinsam entwickeln diese drei Institutionen im [ordentlichen Gesetzgebungsverfahren](#) (vormals „Mitentscheidungsverfahren“) die politischen Strategien und Rechtsvorschriften, die in der gesamten EU Anwendung finden. Die Kommission schlägt neue Rechtsvorschriften vor, und das Parlament und der Rat verabschieden sie. Die Kommission und die Mitgliedstaaten setzen diese Rechtsvorschriften um, und die Kommission stellt außerdem sicher, dass die Rechtsvorschriften in den EU-Ländern ordnungsgemäß angewendet und umgesetzt werden.

[Entscheidungsfindung in der EU](#) – mehr zu den Rechtsetzungsverfahren der EU

# Orgány, instituce a ostatní subjekty EU

## Odkazy na orgány EU

### Přímý přístup na stránky orgánů a institucí EU

Orgány EU tvoří unikátní systém:

- globální priority Unie stanovuje Evropská rada, na jejíž zasedáních jednají hlavy členských států a čelní představitelé Unie
- občané členských států zastupují přímo volení poslanci Evropského parlamentu
- zájmy Evropské unie jako celku střeží Evropská komise, jejíž komisaři jsou jmenováni jednotlivými členskými státy
- vlády členských států hájí své zájmy v Radě Evropské unie

## Směr politiky

Směr politiky Evropské unie určuje [Evropská rada](#). Ta sama o sobě však nemá pravomoc schvalovat právní předpisy. V čele Evropské rady stojí předseda – v současné době je jím Belgičan [Herman Van Rompuy](#) – a dále ji tvoří nejvyšší představitelé členských států a předseda Evropské komise. Zasedá po dobu několika dní, nejméně každých 6 měsíců v roce.

## Legislativní proces

Do tvorby právních předpisů jsou zapojeny především 3 orgány:

- [Evropský parlament](#), který zastupuje občany EU a je jimi přímo volen
- [Rada Evropské unie](#), která se skládá ze zástupců jednotlivých členských států. Předsednictví v Radě si členské státy předávají.
- [Evropská komise](#), která usiluje o obranu zájmů Evropské unie jako celku.

Uvedené tři instituce společně vytváří prostřednictvím tzv. [běžného legislativního postupu](#) (známého dříve pod názvem spolurozhodování) politiky a právní předpisy, které platí v celé EU. V zásadě je to Komise, kdo navrhuje nové zákony, přičemž Parlament a Rada je schvalují. Komise a členské státy je pak provádějí a Komise dohlíží na to, aby se v členských státech náležitě uplatňovaly.

[Rozhodovací proces v EU](#) – další informace o tvorbě právních předpisů EU

# Rozhodování v Evropské unii

Evropský právní systém se dělí na právo primární a sekundární. Primární právo představuje několik smluv, které tvoří právní základ pro veškerou činnost Evropské unie.

Sekundární právo (nařízení, směrnice a rozhodnutí) vychází z principů a cílů zakotvených ve zmíněných smlouvách.

Standardní rozhodovací proces, podle kterého orgány EU postupují, se nazývá [řádný legislativní postup](#) (dříve známý pod názvem spolurozhodování). Ten spočívá v tom, že přímo volení poslanci Evropského parlamentu schvalují navrhované předpisy spolu s Radou (tj. zástupci vlád všech 27 zemí EU). Návrhy předpisů předkládá Evropská komise a ta také odpovídá za jejich provádění v členských státech.

Počet politických oblastí, ve kterých se rozhodnutí přijímají postupem spolurozhodování, se zvýšil přijetím Lisabonské smlouvy. [Evropský parlament](#) má také nyní větší pravomoci v případě, kdy se neshodne s [Radou](#) a chce přijetí navrhovaného předpisu zablokovat.

- [Jak orgány EU přijímají rozhodnutí](#)
- [Smlouvy EU](#)
- [Nařízení, směrnice a další právní akty](#)

## Jak orgány EU přijímají rozhodnutí

Standardní rozhodovací proces, podle kterého orgány EU postupují, se nazývá spolurozhodování. Ten spočívá v tom, že přímo volení poslanci Evropského parlamentu schvalují navrhované předpisy spolu s Radou (tj. zástupci vlád všech 27 zemí EU).

### Jak vznikají právní předpisy EU

Předtím, než Komise návrh předpisu předloží ostatním institucím, se posuzuje jejich potenciální **ekonomický**, **sociální** a **environmentální** dopad. Komise za tímto účelem připravuje tzv. posouzení dopadů [\[en\]](#), která shrnují možné výhody a nevýhody navrhovaných opatření.

[Komise se také radí se zainteresovanými subjekty](#) – s nevládními organizacemi, s orgány místní samosprávy a se zástupci průmyslových odvětví a občanské společnosti. S odbornými aspekty jí pomáhají zvláštní skupiny expertů. Komise se tak stará o to, aby legislativní návrhy odpovídaly potřebám těch skupin obyvatelstva, kterých se nejvíce dotýkají, a aby přijetím návrhu nevznikaly zbytečné administrativní výdaje.

Občané a zástupci podniků a organizací se mohou do tohoto procesu zapojit v rámci tzv. [veřejných konzultací](#), které mají vlastní internetovou stránku.

Parlamentské orgány členských států mohou proti přijetí vznášet námitky, pokud se domnívají, že danou problematiku by bylo vhodnější řešit na vnitrostátní úrovni.

## Přezkum a přijímání navrhovaných předpisů

Úkolem Evropského parlamentu a Rady je posoudit předpisy navržené Komisí a předložit případné změny. Pokud se stanovisko Evropského parlamentu a Rady liší, přichází na řadu tzv. druhé čtení.

Během této fáze mohou opět navrhovat změny. Pokud nedojde ke shodě, parlament může návrh zablokovat.

V opačném případě může být navrhovaný právní předpis přijat. V případě rozdílných stanovisek přichází ke slovu dohodovací výbor [en](#) [fr](#), který hledá řešení. Během tohoto posledního čtení může návrh zablokovat jak Evropský parlament, tak Rada.

[Zasedání Evropského parlamentu](#) a některá zasedání [Rady](#) můžete sledovat živě na internetu.

# Smlouvy EU

## [Podpis smlouvy o Evropském mechanismu stability](#)

Velvyslanci zemí eurozóny podepsali dne 2. února v Bruselu novou smlouvu o vytvoření Evropského mechanismu stability (ESM).

Evropská unie používá vlastní soubor právních norem. Veškerá její činnost podléhá pravidlům stanoveným ve smlouvách, které byly dobrovolně a demokraticky ratifikovány všemi členskými státy Unie. Evropská komise, která navrhuje nové předpisy, například nemůže podávat návrhy týkající se oblasti, jež není upravena některou ze smluv.

Smlouva je právní akt, jehož ustanovení jsou pro členské státy závazná. Smlouvy definují cíle EU a pravidla, jimiž se řídí činnost orgánů Unie. Dále vymezují způsob, jakým jsou přijímána rozhodnutí a také vztah EU vůči členským státům.

Smlouvy je třeba občas novelizovat, aby Unie mohla fungovat efektivně a transparentně a aby mohlo být udělováno členství novým státům a navazována spolupráce v nových oblastech (jako je například společná měna).

Smlouvy také stanoví způsob schvalování nových právních předpisů, které pak členské státy začleňují do svých právních systémů. Úplné znění smluv, právních předpisů, rozsudků a legislativních návrhů lze najít v [databázi EUR-Lex](#).

Toto jsou hlavní evropské smlouvy:

### **Lisabonská smlouva (2009)**

**Důvod přijetí:** Posílit demokratičnost a efektivitu Unie a vytvořit podmínky ke společnému řešení globálních problémů, jako je například změna klimatu.

**Přinesla tyto změny:** Smlouva udělila rozsáhlejší pravomoci Evropskému parlamentu, změnila systém hlasování v Radě, zavedla tzv. [občanskou iniciativu](#), funkce stálého předsedy Evropské rady a vysokého představitele pro zahraniční a bezpečnostní politiku a diplomatický sbor EU.

## Entscheidungsfindung in der Europäischen Union

Das EU-Recht gliedert sich in Primärrecht und Sekundärrecht. Die Verträge, d. h. die primären Rechtsvorschriften, sind die Grundlage für das Tätigwerden der EU ganz allgemein.

Die sekundären Rechtsvorschriften, also Verordnungen, Richtlinien, Entscheidungen und Beschlüsse, leiten sich von den in den Verträgen festgelegten Grundsätzen und Zielen ab.

Das übliche Entscheidungsverfahren ist das [ordentliche Gesetzgebungsverfahren](#) (früher „Mitentscheidungsverfahren“), nach dem EU-Rechtsvorschriften vom direkt gewählten Europäischen Parlament und vom Rat (Regierungen der 27 EU-Länder) gebilligt werden müssen. Für die Ausarbeitung und Durchsetzung der EU-Rechtsvorschriften ist die Kommission zuständig.

Mit dem Vertrag von Lissabon wurde die Anzahl der Politikbereiche, in denen das ordentliche Gesetzgebungsverfahren zur Anwendung gelangt, erweitert. Auch die Befugnisse des [Europäischen Parlaments](#), einen Vorschlag zurückzuweisen, wenn es den Standpunkt des [Rates](#) nicht teilt, wurden ausgedehnt.

- [EU-Entscheidungsprozess](#)
- [EU-Verträge](#)
- [Verordnungen, Richtlinien und andere Rechtsakte](#)

## Entscheidungsverfahren der EU

Das Standardverfahren, mit dem die EU ihre Entscheidungen trifft, ist das Mitentscheidungsverfahren. Dabei müssen das direkt gewählte Europäische Parlament und der Rat, in dem die Regierungen der 27 EU-Länder vertreten sind, die Rechtsvorschriften der EU gemeinsam verabschieden.

### Entwurf der EU-Rechtsvorschriften

Bevor die Kommission eine neue Maßnahme vorschlägt, bewertet sie die möglichen **wirtschaftlichen, sozialen und umweltbezogenen** Folgen der Maßnahme. Dies geschieht durch die Erarbeitung einer Folgenabschätzung [\[en\]](#), in der die positiven und negativen Auswirkungen möglicher politischer Optionen aufgeführt werden.

Die [Kommission konsultiert auch interessierte Parteien](#) wie Nichtregierungsorganisationen, lokale Behörden und Vertreter der Industrie und der Zivilgesellschaft. Expertengruppen stehen in fachlichen Fragen beratend zur Seite. So stellt die Kommission sicher, dass die

Rechtsetzungsvorschläge den Bedürfnissen derjenigen gerecht werden, die am stärksten davon betroffen sind, und dass unnötiger bürokratischer Aufwand vermieden wird.

Bürger, Unternehmen und Organisationen können über die Website der [öffentlichen Konsultationen](#) am Konsultationsverfahren teilnehmen.

Die nationalen Parlamente können ihre Vorbehalte formell zum Ausdruck bringen, wenn sie der Auffassung sind, dass es besser wäre, sich mit einer Angelegenheit auf nationaler Ebene statt auf EU-Ebene zu befassen.

## **Überprüfung und Annahme der Vorschläge**

Das Europäische Parlament und der Rat überprüfen die Rechtsetzungsvorschläge der Kommission und geben Empfehlungen zu Änderungen ab. Wenn sich der Rat und das Parlament nicht auf die Änderungen einigen können, findet eine zweite Lesung statt.

In der zweiten Lesung können das Parlament und der Rat erneut Änderungen vorschlagen. Wenn sich das Parlament nicht mit dem Rat einigen kann, hat es das Recht, die vorgeschlagenen Rechtsvorschriften abzulehnen.

Wenn sich die zwei Institutionen bezüglich der Änderungen einigen, kann der Vorschlag angenommen werden. Wird keine Einigung erzielt, versucht ein Vermittlungsausschuss [en](#) [fr](#) eine Lösung zu finden. Im Rahmen dieser letzten Lesung dürfen sowohl der Rat als auch das Parlament den Vorschlag ablehnen.

Die [Sitzungen des Europäischen Parlaments](#) und einige [Sitzungen des Rates](#) können Sie live im Internet verfolgen.

## **EU-Verträge**

Die Europäische Union basiert auf dem Prinzip der Rechtsstaatlichkeit. Das bedeutet, dass jede Tätigkeit der EU auf Verträgen beruht, die von allen EU-Mitgliedstaaten auf freiwilliger und demokratischer Basis angenommen wurden. Wenn ein Politikbereich beispielsweise in einem Vertrag nicht erwähnt wird, kann die Kommission keine Rechtsvorschriften zu diesem Bereich erlassen.

Ein Vertrag ist eine verbindliche Vereinbarung zwischen EU-Mitgliedstaaten. In ihm sind Zielsetzungen der EU und Vorschriften für die EU-Institutionen niedergelegt. Außerdem definiert ein Vertrag den Prozess der Entscheidungsfindung und die Beziehung zwischen der EU und ihren Mitgliedstaaten.

Verträge werden überarbeitet, um die EU wirksamer und transparenter zu gestalten, sie auf neue Mitgliedstaaten vorzubereiten und um neue Felder der Zusammenarbeit (z. B. die gemeinsame Währung) einzuführen.

Im Rahmen der Verträge können die EU-Institutionen Rechtsvorschriften annehmen, die anschließend von den Mitgliedstaaten umgesetzt werden. Der vollständige Wortlaut der Verträge, Rechtsvorschriften, Rechtsprechung und Gesetzgebungsvorschläge kann in der [EUR-Lex-Datenbank des EU-Rechts](#) abgerufen werden.

Die wichtigsten Verträge:

### **Vertrag von Lissabon (2009)**

**Ziel:** Eine demokratischere und wirksamere EU, die in der Lage ist, globale Probleme wie den Klimawandel besser anzugehen und dabei mit einer Stimme zu sprechen.

**Wichtige Neuerungen:** Mehr Befugnisse für das Europäische Parlament, ein geändertes Abstimmungsverfahren im Rat, [die europäische Bürgerinitiative](#), die Einführung der Ämter eines ständigen Präsidenten des Rates der Europäischen Union und eines neuen Hohen Vertreters der Union für Außen- und Sicherheitspolitik, ein neuer diplomatischer Dienst der EU.

Im Vertrag von Lissabon ist festgelegt, welche Befugnisse

- die EU hat,
- die EU-Mitgliedstaaten haben,
- beide haben.

[Weitere Informationen zum Vertrag von Lissabon](#)